

Αθήνα, 21 Μαρτίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ και Αίτημα Κατάθεσης Εγγράφων

Προς τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΘΕΜΑ: «Αναγκαία η κρατικοποίηση της ΛΑΡΚΟ και η άμεση επαναλειτουργία ως μία από τις ελάχιστες στρατηγικές βαριές βιομηχανίες της πατρίδας μας»

Η ΛΑΡΚΟ αποτελεί μια στρατηγικής και εθνικής σημασίας βιομηχανία για την Ελλάδα. Δημιούργημα του οραματιστή και ευπατρίδη βιομήχανου Πρόδρομου Μποδοσάκηⁱ ο οποίος αξιοποίησε τα κοιτάσματα νικελιούχων σιδηρομεταλλευμάτων στην Λάρυμνα και στο Λούτσιο ενώ πέτυχε και την μεταφορά τεχνογνωσίας από την Γαλλική "Le Nickel" οπότε η παραγωγή νικελίου εκτοξεύθηκε από 109 τόνους το 1966 σε 16.500 τόνους το 1976.

Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα στην Ε.Ε. η οποία διαθέτει χάλυβα, χρώμιο και νικέλιο οπότε μπορεί να παράξει και με καθετοποίηση της παραγωγής χρώμιο-νικελιούχο χάλυβα (ήτοι παραγωγή ανοξείδωτων κατασκευών παντός είδους).

Σύμφωνα με τις μνημονιακές επιταγές και το άρθρο 196 παρ.4 του νόμου 4389 του 2016 η κυριότητα και η νομή όλων των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου -οπότε και τα μεταλλεία, εξορυκτικά δικαιώματα, επίγεια-υπέργεια και υπόγεια αποθέματα ορυκτών- περιήλθαν από το Ελληνικό Δημόσιο στην ΕΤΑΔ Α.Ε. (ίδρυση βάσει του ν. 2636/1998 ενώ περιήλθε στην ΕΕΣΥΠ το 2016 βάσει του ν.4389/2016) και στο ΤΑΙΠΕΔⁱⁱ (ιδρύθηκε το 2011 με το ν. 3986/2011 -ΦΕΚ 152 Α'/01.07.2011-) οι οποίες αποτελούν δυο από τις δεκαέξι (16) θυγατρικές του Υπερταμείου [ή *Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ)*] το οποίο (Υπερταμείο) ιδρύθηκε βάσει του άρθρου 181 παράγραφος 1 του νόμου 4389 του 2016 και διοικείται από το Εποπτικό Συμβούλιο με τοποθέτηση στελεχών καθ' υπόδειξιν της κυβερνήσεως και των δανειστών.

Στην παρούσα φάση η έκβαση της εκποίησης της ΛΑΡΚΟ σε επενδυτές είναι αμφίβοληⁱⁱⁱ δεδομένου ό,τι ενώ ανακηρύχθηκε προτιμητέος επενδυτής η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ-AD Holdings η διαδικασία δεν προχωράει λόγω των ασφαλιστικών μέτρων που έχει καταθέσει η Ιρλανδική εταιρία Commodity & Mining Insight Ireland Ltd (CMI). Η ΛΑΡΚΟ είναι σε καθεστώς ειδικής διαχείρισης (βάσει του Ν.4664/20, άρθρο 21 από τον Φεβρουάριο του 2020) και υπολειτουργεί -αν δεν είναι τελείως ανενεργή- ενώ νέα δικάσιμος για τα ασφαλιστικά μέτρα των Ιρλανδών έχει οριστεί για την 23.4.2024. Σύμφωνα δε με δημοσιεύματα^{iv} "τρέχουν" τα πρόστιμα τα οποία πρέπει να πληρώνει το ελληνικό δημόσιο στην Ε.Ε., καθώς δεν έχει συμμορφωθεί ακόμη με την απόφαση της Κομισιόν να ανακτήσει τις παράνομες κρατικές ενισχύσεις που δόθηκαν στην εταιρεία. Με απόφαση δε του Υφ. Εθνικής Οικονομίας οι συμβάσεις των εργαζομένων ανανεώθηκαν ως τις 31.3.2024.

Σύμφωνα με στοιχεία^v που κατάθεσε ο Υπ. Εθνικής Οικονομίας ως τον Ιανουάριο τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εταιρίας ανέρχονταν σε 470 εκατ. ευρώ, από τα οποία τα 351,2 εκατ. ευρώ οφείλει στη ΔΕΗ για την προμήθεια ρεύματος. Οι δε κρατικές ενισχύσεις οι οποίες κρίθηκαν μη συμβατές από την Κομισιόν και πρέπει να ανακτηθούν μαζί με τους νόμιμους τόκους ανέρχονται σε 135,8 εκατομμύρια ευρώ. Τα ανωτέρω αποτελούν προφανώς και τον λόγο εκποίησης της ΛΑΡΚΟ.

Ωστόσο τα κοιτάσματα της ΛΑΡΚΟ σε λατερίτες που περιέχουν κοβάλτιο και νικέλιο, πρώτες ύλες για την κατασκευή μπαταριών είναι μοναδικά στην Ε.Ε. Σύμφωνα δε με πρόσφατη μελέτη (Roskill) του 2021 αναμένεται αύξηση της ζήτησης για την κατασκευή μπαταριών από 17.000 τόνους

νικελίου το 2020 στην Ε.Ε. των 27 κρατών-μελών σε 542.000 τόνους με την τιμή του νικελίου να αυξάνεται διαρκώς. Πλέον τούτων, σύμφωνα με τους εργαζομένους υπάρχουν 2,5 εκατομμύρια τόνοι σκόνης μεταλλεύματος που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν την λειτουργία της ΛΑΡΚΟ για δυο χρόνια χωρίς να γίνεται εξόρυξη. Αν υπάρξει δε επένδυση στην υδρομεταλλουργία εκτός του ό,τι θα είναι οικονομικά ανταγωνιστική θα ανοίξει τον δρόμο για όλα τα λατερικά κοιτάσματα της χώρας μας τα οποία ανέρχονται σε άνω των 160 εκατομμυρίων τόνων^{vi}.

Σημειώνουμε πως το 2007 η τιμή του νικελίου έφθασε στα 53.000 \$ ανά τόνο στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (London Metal Exchange) δείγμα των δυνατοτήτων και προοπτικών της αγοράς νικελίου παγκοσμίως.

Όσον αφορά το χρέος της ΛΑΡΚΟ απέναντι στην ΔΕΗ πρέπει να ληφθεί υπόψιν ό,τι η χρέωση ηλεκτρικού ρεύματος -τουλάχιστον μέχρι το 2013- ανήλθε στο εξωπραγματικό ποσό των 73 ευρώ /Μhw την στιγμή που άλλες ηλεκτροβόρες βιομηχανίες στην Ελλάδα όπως η Αλουμίνιον Ελλάδος είχαν προνομιακότερη μεταχείριση. Να λοιπόν πως συσσωρεύτηκαν τα χρέη της ΛΑΡΚΟ προς την ΔΕΗ: κακοδιαχείριση των διοικήσεων με ευθύνη των κυβερνήσεων και εξωπραγματικά κόστη στην χρέωση της τιμής ρεύματος.

Είναι αδιανόητο ελληνικές βιομηχανίες που μάχονταν και θα έπρεπε να μάχονται σήμερα ενεργές και ανεπτυγμένες στον στίβο του παγκόσμιου ανταγωνισμού να πληρώνουν πανάκριβα το ρεύμα ως κατεχοχήν ηλεκτροβόρες βιομηχανίες. Επιπλέον πουθενά στον κόσμο οι μεταλλουργίες δεν πληρώνουν ειδικούς φόρους όπως ΔΕΤΕ, ΕΤΜΕΑΡ κλπ. Όλες οι χώρες και κυρίως οι βόρειο-ευρωπαϊκές στηρίζουν παντοιοτρόπως την βαριά τους βιομηχανία.

Σίγουρα υπάρχουν σοβαρά προβλήματα όπως: ο εκσυγχρονισμός της, προβλήματα που αφορούν τις περιβαλλοντικές της υποχρεώσεις κλπ ωστόσο η ιδιωτικοποίησή της σε μια μη εξειδικευμένη εταιρεία όπως η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ – AD Holdings δεν παρέχει εγγυήσεις ούτε για την αποπληρωμή των υφιστάμενων χρεών της ούτε για δεσμευτικές επενδύσεις και ανάπτυξη της εν λόγω βιομηχανίας. Το τραγικότερο είναι ό,τι δημοσιεύματα^{vii} παρουσιάζουν πως τα σχέδια του μελλοντικού επενδυτή είναι να κάνει τα παραγωγικά εργοστάσια της ΛΑΡΚΟ “σκραπ” και να πουλήσει τις σιδηροκατασκευές τους.

Εμείς πιστεύουμε πως πρέπει να προστατεύσουμε την υφιστάμενη εγχώρια βιομηχανία μας έστω και τώρα -σε όποιο ποσοστό υπάρχει-. Το σιδηρονικέλιο της ΛΑΡΚΟ είναι 100% ελληνικό προϊόν, από τα έγκατα της ελληνικής γης, με ελληνική τεχνογνωσία, από Έλληνες μηχανικούς και εργαζομένους. Είναι ευθύνη της εκάστοτε κυβέρνησης το να μπορεί αυτό το προϊόν να γίνει διεθνώς ανταγωνιστικό και να αποδείξουμε στην πράξη τι μπορεί να πετύχει η Ελλάδα. Γι’ αυτό και η επιβίωση και η ανάπτυξη σύγχρονης υδρομεταλλουργίας στην ΛΑΡΚΟ πρέπει να είναι «σημαία» για την ελληνική βιομηχανία, αν θέλουμε αυτή να έχει συνέχεια.

Ακόμη και εν μέσω μνημονίων, την διετία 2011-2012, ήταν μια από τις ιστορικά παραγωγικότερες περιόδους για την ΛΑΡΚΟ. Επετεύχθη^{viii} άνοδος κατά 30% και πλέον της παραγωγής της, η οποία ανήλθε στο επίπεδο των 18.600 tn νικελίου. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών για το 2012 ήταν 278,52 εκατ. ευρώ με παράλληλη σημαντική αύξηση του όγκου πωλήσεων/εξαγωγών, ο οποίος ενισχύθηκε κατά 40%, σε 18.594 τόνους (για το 2011) και 19.071 (για το 2012) δημιουργώντας ιστορικό ρεκόρ πωλήσεων. Και όλα αυτά παρ’ ό,τι η ΛΑΡΚΟ επλήγη από τις αυξομειώσεις της διεθνούς τιμής του νικελίου και τα δικά της διαχρονικά προβλήματα.

Η κυβέρνηση λοιπόν πρέπει να επέμβει, να διευθετήσει τις εκκρεμότητες της παλιάς ΛΑΡΚΟ, να ξεκαθαρίσει το θέμα των κρατικών ενισχύσεων, τις υπέρογκες μονομερείς χρεώσεις ηλεκτρικού ρεύματος, το θέμα των ειδικών φόρων, εισφορών κλπ και να συμπράξει με τον ιδιωτικό τομέα κρατώντας όμως -κατά την άποψή μας- την πλειοψηφία των μετοχών της. Από εκεί και πέρα τόσο ο

ιδιώτης όσο και το δημόσιο θα πρέπει άμεσα να προσανατολιστούν προς την αξιοποίηση των τεράστιων προοπτικών της εν λόγω βιομηχανίας:

Κατά πρώτον στην μετατροπή της από πυρομεταλλουργία σε υδρομεταλλουργία. Έτσι το κοβάλτιο και το νικέλιο μπορούν να ανακτηθούν αυτοτελώς. Αυτό θα καταστήσει την ΛΑΡΚΟ περισσότερο ανταγωνιστική ενώ είναι πιο φιλική στο περιβάλλον με λιγότερες ενεργειακές απαιτήσεις. Επιπλέον θα δώσει την δυνατότητα εκμετάλλευσης λατεριτικών αποθεμάτων με χαμηλή περιεκτικότητα κάτω από 0,9-1% πράγμα που σήμερα δεν είναι δυνατόν να γίνει με την πυρομεταλλουργία. Εφόσον εφαρμοστεί η συγκεκριμένη τεχνολογία, τότε τα εκμεταλλεύσιμα αποθέματα της χώρας μας θα αυξηθούν σημαντικά και συνακόλουθα θα αυξηθεί και η διάρκεια ζωής της όλης δραστηριότητας για πολλά ακόμη χρόνια. Κι αυτό διότι θα μπουν σε παραγωγική λειτουργία τα διασκορπισμένα σε όλη την Ελλάδα φτωχά λατεριτικά κοιτάσματα πλην όμως υδρομεταλλουργικώς αξιοποιήσιμα. Και αν γίνει αυτό, πολύ γρήγορα θα μπορούν με τον ίδιο τρόπο να κατεργαστούν μαζί με τα δικά μας κοιτάσματα και τα πολύ περισσότερα βαλκανικά κοιτάσματα των λατεριτών που ως φτωχά επίσης παραμένουν αναξιοποίητα.^{ix}

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός :

A. Δεδομένου ό,τι σε κάθε περίπτωση το τίμημα που κατέβαλε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ-AD Holdings δεν ξεπερνάει τα 5 εκατομμύρια ευρώ για το μεταλλείο της Λάρυμνας και του Λουτσίου με τα αντίστοιχα μεταλλευτικά δικαιώματα, το μεταλλευτικό εργοστάσιο, τις εδαφικές εκτάσεις και τις εκεί ευρισκόμενες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό αν έχετε μελετήσει την περίπτωση εθνικοποίησης/κρατικοποίησης της ΛΑΡΚΟ τουλάχιστον στο 51% του μετοχικού της κεφαλαίου ώστε το ελληνικό δημόσιο να καρπώνεται όχι μόνον τους φόρους αλλά και τα μερίσματα, λοιπά δικαιώματα και την συνεχώς αυξανόμενη τιμή των παραγόμενων ορυκτών της αλλά και να την διατηρήσει υπό την έλεγχό του ως στρατηγικής σημασίας βαριά βιομηχανία;

A.1. Αιτούμαστε να μάς καταθέσετε την μελέτη η οποία υπαγορεύει την επιλογή σας να πωληθεί η ΛΑΡΚΟ σε ιδιωτική εταιρεία καθώς και το επενδυτικό πλάνο ανάπτυξης της ΛΑΡΚΟ από την ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ-AD Holdings όπως αυτά κατατέθηκαν κατά την διάρκεια του διαγωνισμού.

B. Τι εμποδίζει το Υπουργείο σας να κατευθύνει κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στην στρατηγικής σημασίας βαριά βιομηχανία της ΛΑΡΚΟ προκειμένου να επαναλειτουργήσει και να αναπτυχθεί; Η δυνατότητα αυτή σε συνδυασμό με μια βιώσιμη παρέμβαση της κυβέρνησης ώστε να διευθετήσει τις εκκρεμότητες της παλιάς ΛΑΡΚΟ, να ξεκαθαρίσει το θέμα των κρατικών ενισχύσεων, τις υπέρογκες μονομερείς χρεώσεις ηλεκτρικού ρεύματος και το θέμα των ειδικών φόρων και εισφορών είναι βέβαιο ό,τι μπορεί να δώσει λύση για την επαναφορά της ΛΑΡΚΟ στον έλεγχο του δημοσίου και την άμεση επαναλειτουργία της.

Άλλωστε μόνον στους εκατό πρώτους μεγάλους αποδέκτες των κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα οποία θα αποπληρώσει ο Έλληνας φορολογούμενος τηρώντας τις σκληρές δημοσιονομικές προϋποθέσεις τις οποίες υπέγραψε η κυβέρνησή σας για να τα λάβουμε, εμφανίζονται ιδιωτικοί όμιλοι να χρηματοδοτούνται με εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ.

[Ενδεικτικά: ΔΕΗ Οπτικές Ίνες Α.Ε. με 290 εκατομμύρια ευρώ, Τέρνα Ενεργειακή Αντλιοσταμείωση Α.Ε. με 250 εκατομμύρια ευρώ, η θυγατρική της ΤΕΡΝΑ Fiber που έχει ιδρύσει από κοινού με την Grid, μέτοχο του ΑΔΜΗΕ χορηγείται με 129 εκατ. ευρώ, ο γερμανικός όμιλος του ΟΤΕ λαμβάνει 91 εκατ. ευρώ, η Olympic Εμπορικές και Τουριστικές Επιχειρήσεις (Avis) θα χορηγηθεί με 200 εκατ. ευρώ, ο όμιλος AutoHellas του Εut. Βασιλάκη θα χορηγηθεί με 150 εκατ. ευρώ ενώ λαμβάνει χρηματοδότηση και 23 εκατ. μέσω της Olympic Air. Με 150 εκατ. ευρώ δανειοδοτείται και η Ελληνικός Χρυσός (της Eldorado Gold), η φαρμακευτική Demo του Σταύρου Δέμου χρηματοδοτείται με 109 εκατ. η Attica Group με τις ακτοπλοϊκές εταιρείες Superfast Ferries, Blue Star Ferries, Africa Morocco Link, Hellenic Seaways, ANEK λαμβάνει 68 εκατ. ευρώ ενώ η Εγνατία Wind Ενεργειακή του

Ομίλου Μυτιληναίος θα χορηγηθεί με δάνειο 58 εκατ. Η θυγατρική της Wind, Hellenic Openfiber και της ΔΕΗ, Solarlab, προσανατολισμένη στις ΑΠΕ θα λάβουν από 49 εκατ. ευρώ εκάστη κλπ]

Γ. Ποιες δεσμεύσεις έχει αναλάβει ο υποψήφιος πλειοδότης επενδυτής η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ-AD Holdings έναντι του δημοσίου και ποιες εγγυήσεις παρέχει ό,τι θα αναλάβει την αποπληρωμή των υφιστάμενων χρεών και υποχρεώσεων της ΛΑΡΚΟ; Επιπλέον, ποιες δεσμεύσεις έχει αναλάβει ο εν λόγω αγοραστής για τον εκσυγχρονισμό της ΛΑΡΚΟ και την ίδρυση υδρομεταλλουργίας;

Γ.1. Σε συνέχεια του αιτήματος κατάθεσης εγγράφων στο υποερώτημα Α.1. αιτούμαστε να μάς καταθέσει το Υπουργείο σας τις μελέτες των δυο υποψήφιων επενδυτών της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ-AD Holdings και της Commodity & Mining Insight Ireland Ltd (CMI) σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια για την ανάπτυξη της ΛΑΡΚΟ, την ίδρυση υδρομεταλλουργίας κλπ.

Δ. Τι απαντάει η κυβέρνησή σας στο, μάλλον, προφανές σενάριο -κατά την πρακτική της κυβέρνησής σας σε πολλές των περιπτώσεων έως τώρα- πως θα πωληθεί η ΛΑΡΚΟ έναντι πινακίου φακής -κατ' επιταγήν των δανειστών (αφού άλλωστε ανήκει στο ΤΑΙΠΕΔ) και των μνημονιακών δεσμεύσεων- και κατόπιν θα καλείται το ελληνικό δημόσιο και οι Έλληνες πολίτες να την επιχορηγούν και δανειοδοτούν με εκατοντάδες εκατομμύρια όπως ήδη γίνεται με την Aegean Airlines, την Fraport AG, την Ελληνικός Χρυσός Α.Ε., την ΔΕΗ Α.Ε. και τόσες άλλες ιδιωτικοποιημένες εταιρείες οι οποίες απορροφούν τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας τα οποία θα αποπληρώσουν οι Έλληνες πολίτες;

Ε. Τι θα κάνει η κυβέρνησή σας με τους εργαζόμενους στην ΛΑΡΚΟ και τους εργαζόμενους των εργολαβιών των οποίων οι συμβάσεις λήγουν την 31.3.2024 ενώ βρίσκονται σε αγωνία δεδομένου ό,τι επί μήνες δεν γνωρίζουν ποια θα είναι η τύχη της ΛΑΡΚΟ οπότε και η δική τους; Η κυβέρνηση έχει αξιολογήσει ό,τι πολλοί εκ των εργαζομένων της ΛΑΡΚΟ αποτελούν αναντικατάστατο ανθρώπινο δυναμικό με εξειδικευμένη εμπειρία στην εν λόγω εξορυκτική και μεταλλευτική εργασία οπότε πολύτιμοι για την πατρίδα μας; Θα αφήσει η κυβέρνηση σας να εξωθηθούν σε εξωτερική μετανάστευση όπως έκαναν οι ανθρακωρύχοι μας στις λιγνιτικές μονάδες της χώρας μας και οι εκατοντάδες χιλιάδες νέοι μας από το 2010 έως σήμερα;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δημήτριος Νατσιός

Αναστάσιος Οικονομόπουλος

Γεώργιος Ρούντας

Κομνηνός Δεβερούδης

Ασπασία Κουρουπάκη

Νικόλαος Παπαδόπουλος

Σπυρίδων Τσιρώνης

Γεώργιος Αποστολάκης

Νικόλαος Βρεττός

Ανδρέας Βορύλλας

ⁱ <https://www.bodossaki.gr/to-idryma/idrytis/>

ⁱⁱ <https://hradf.com/taiped-teliki-katakyrosi-toy-diagonismoy-poy-diexagei-to-taiped-gia-logariasmo-toy-ellinikoy-dimosioy-gia-ti-misthosi-toy-metalleitikoy-ergostasioy-ton-metalleion-kai-ton-schetikon-dikaiomaton-exoryxi/>

ⁱⁱⁱ <https://energypress.gr/news/larko-synehizei-na-plironei-dimosio-nees-kathysteriseis>

^{iv} <https://energypress.gr/news/larko-synehizei-na-plironei-dimosio-nees-kathysteriseis>

^v <https://www.euro2day.gr/news/enterprises/article/2222535/larko-synehizei-na-plhronei-to-dhmosio-nees-kathys.html>

^{vi} <https://www.ot.gr/2023/01/27/epixeiriseis/larko-protimiteos-ependytis-to-sxima-gek-terna-ad-holdings/>

^{vii} https://www.imerisia.gr/epiheiriseis/energeia/89078_larko-klironei-gia-mellon-tis-polypathis-etairias-tin-deytera

^{viii} <https://www.oryktosploutos.net/2013/09/blog-post-82/>

^{ix} Πέτρος Τζεφέρης, Δρ. Βιο-υδρομεταλλουργίας και γενικός διευθυντής Ορυκτών Πρώτων Υλών του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.